

Adroddiad i'r	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y cyfarfod	4 Mai 2023
Aelod / Swyddog Arweiniol	Y Cynghorydd Barry Mellor, Aelod Arweiniol yr Amgylchedd a Phriffyrdd /Andy Clark, Pennaeth Dros Dro Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
Awdur yr Adroddiad	Tim Towers, Rheolwr Risg ac Asedau / Andy Clark
Teitl	Gweithgor Risg Llifogydd / Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1. Mae'r adroddiad yn sôn am ofyniad Cyngor Sir Ddinbych i lunio Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd erbyn 2024.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1. I roi'r newyddion diweddaraf i'r Pwyllgor am waith sydd wedi cael ei gynnal ers i'r adroddiad diwethaf gan weithgor aml asiantaethau a pherchnogion glannau'r afon gael ei rannu gyda'r Pwyllgor ar 10 Mawrth 2022.
- 2.2. Gofyn i'r Pwyllgor gefnogi cynnig i ailsefydlu Gweithgor Cyngor Sir Ddinbych i oruchwyllo'r gwaith o lunio Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1. Bod y Pwyllgor yn cefnogi'r cynnig i ailsefydlu Gweithgor Cyngor Sir Ddinbych i oruchwyllo'r gwaith o lunio Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd.

4. Manylion yr adroddiad

Y wybodaeth ddiweddaraf ers yr adroddiad diwethaf i'r Pwyllgor

4.1. Cafodd adroddiad ei gyflwyno i'r Pwyllgor ar 10 Mawrth 2022 er mwyn tynnu sylw at gasgliadau Gweithgor aml asiantaeth Rheoli Risg Llifogydd a Pherchnogion Glannau'r Afon. Mae'r adroddiad yn archwilio dulliau posibl o gryfhau sianeli cyfathrebu ac adeiladu cysylltiadau gweithio effeithiol rhwng pawb a phob sefydliad y mae ganddynt gyfrifoldeb am reoli'r perygl o lifogydd o gwmpas afonydd a dyfrffosydd Sir Ddinbych. Penderfynodd y pwyllgor gymeradwyo cynnwys yr adroddiad, gan gynnwys yr argymhellion canlynol:

4.1.1. bod Gweithgor Perygl Llifogydd yn cynnwys yr awdurdodau rheoli perygl llifogydd a chynrychiolwyr perchnogion tir yn parhau i gyfarfod y flynyddol er mwyn cael y wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw faterion a disgwyliadau ac adrodd yn ôl ar y trafodaethau hyn i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau.

4.1.2. bod y dudalen Strategaeth Rheoli Perygl Llifogydd Lleol ar wefan y Cyngor yn cael ei hail-lansio i gynnwys:

a) dolenni i dudalennau gwe perthnasol Cyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru; ac

b) eglurhad ar gyfrifoldebau Awdurdodau Rheoli Risg a Pherchnogion Glannau Afonydd,

4.1.3. creu taflen wybodaeth/llythyr gwybodaeth ar y cyd â Chyfoeth Naturiol Cymru a Dŵr Cymru ar gyfrifoldebau perchnogion tir glannau afon, a'i dosbarthu/ddosbarthu i eiddo cyfagos i Ffos y Rhyl a Gwter Prestatyn; a

4.1.4. bod yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor yn cael ei gyfieithu a'i anfon at Gynghorau Dinas, Tref a Chymuned i'w gynnwys ar eu gwefannau.

4.2. Mewn cysylltiad â'r camau yma, dyma'r wybodaeth ddiweddaraf:

4.2.1 Nid yw'r Gweithgor Risg Llifogydd wedi cyfarfod yn ddiweddar ond mae'r papur presennol yma wedi'i ddylunio i roi ysgogiad a ffocws.

4.2.2 Gan ein bod wedi colli aelod o staff, ni fu'n bosibl i wella cyfathrebu sy'n ymwneud â thudalen we na Chynghorau Tref a Chymuned, ond byddant yn parhau fel cam gweithredu y byddwn yn ceisio ei gyflawni yn y misoedd nesaf.

4.2.3 Mae cyfarfodydd a thrafodaethau gyda Swyddogion o CSDd ac o Gyfoeth Naturiol Cymru yn cael eu cynnal ac mae cynnydd yn digwydd. Mae'r ddau sefydliad wedi comisiynu gwaith i edrych ar y mater a rhagwelir y bydd dogfen ddrafft ar gael i'w rhannu'n fuan.

Cynnig i ailsefydlu Gweithgor Rheoli Risg Llifogydd

4.3. Mae gan Gyngor Sir Ddinbych Strategaeth Leol Rheoli Risg Llifogydd ar hyn o bryd, ond mae'n rhaid i bob awdurdod lleol lunio a chyhoeddi fersiwn ddiwygiedig o Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd yn ystod 2024. Mae swyddogion yn cynnig sefydlu Gweithgor dan arweiniad aelodau i oruchwylio'r gwaith o lunio ein Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd. Mae fersiwn ddrafft o Gylch Gorchwyl ynghlwm yn Atodiad A.

4.4. Mae yna Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd presennol sydd wedi bod ar waith ers 2014 ond mae yna ofyniad erbyn hyn i edrych arni eto, i'w diwygio a'i haddasu i greu un newydd. Ar gychwyn y ddogfen honno, roedd y Crynodeb Gweithredol yn cynnwys y canlynol:

Bydd y Strategaeth Leol yn cyd-fynd ac yn cefnogi'r Strategaeth Genedlaethol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, sy'n amlinellu fframwaith cenedlaethol ar gyfer rheoli perygl llifogydd ac arfordirol gyda'r nod o gydbwysu anghenion cymunedau, yr economi a'r amgylchedd. Mae Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol (Cymru) yn nodi'r amcanion canlynol:

- 1. Lleihau'r effeithiau o lifogydd ac erydu arfordirol i unigolion, cymunedau, busnesau a'r amgylchedd;*
- 2. Codi ymwybyddiaeth o berygl o lifogydd ac erydu arfordirol ac annog pobl i fod yn rhan o'r ymateb i hynny;*
- 3. Darparu ymateb effeithiol a pharhaus i ddigwyddiadau llifogydd ac erydu arfordirol, a;*
- 4. Blaenoriaethu buddsoddiad yn y cymunedau sy'n wynebu'r perygl mwyaf.*

Er ei bod yn bosibl bod y paramedrau wedi cael eu newid, fe fydd y canlyniadau dymunol ar gyfer Sir Ddinbych yn eu hanfod yr un fath.

- 4.5. Rhan bwysig o'r ddogfen yw sicrhau ei fod yn cysylltu gyda dogfennau Strategol eraill. Yn eu mysg bydd y Strategaethau Llifogydd ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru, felly fe fydd hyn yn ddatblygiad o'r gwaith a wnaed gan y Grŵp Tasg a Gorffen blaenorol.
- 4.6. Mae cyfathrebu'r Strategaeth newydd yn elfen allweddol ond mae hi'n debygol o fod yn ddogfen eithaf hir, felly'r bwriad fydd gweithio gydag Aelodau i greu dogfen gryno sy'n haws i'w darllen er mwyn gallu deall egwyddorion yn haws.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Themâu Corfforaethol?

- 5.1. Mae'r cynnig yn cefnogi thema o'r enw "Sir Ddinbych Mwy Gwyrdd" yng Nghynllun Corfforaethol 2022-27. Mae hyn yn tynnu sylw yn benodol at yr angen i "liniaru a gweithio gyda chymunedau i ymdopi gydag effeithiau newid hinsawdd". Mae hefyd yn nodi ein bod yn anelu i "gefnogi cymunedau i liniaru ac ymdopi gydag effeithiau newid hinsawdd...drwy ddarparu cynlluniau i leihau risg llifogydd arfordirol a mewndirol. Mae hyn yn cynnwys cefnogaeth i reoli tir ger dyfrffyrdd." Bydd ein Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd yn egluro sut y byddwn ni'n mynd ati i gyflawni'r amcanion hyn.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1. Bydd y gost o lunio Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd yn cael ei dalu o gyllideb referniw bresennol y gwasanaeth.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

- 7.1. Ni fydd angen Asesiad o Effaith ar Les ar gyfer yr adroddiad hwn, ond fe fydd angen un i lunio'r Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd. Fe fyddai'r Gweithgor arfaethedig yn rhan wrth lunio'r Asesiad o Effaith ar Les.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1. Fe ymgynghorwyd â'r Aelod Arweiniol ac mae o'n cefnogi'r cynnig i sefydlu Gweithgor at y diben o lunio Strategaeth Rheoli Risg Llifogydd newydd.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Mae hi'n bwysig bod gwasanaethau yn aros o fewn eu cyllidebau yn ystod y cyfnod yma o gyfyngiadau ariannol. Mae dyraniadau ar gyfer pob gwariant yn y dyfodol yn cael eu hadolygu ar gyfer 24/25 a thu hwnt.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Mae yna fân risgiau sy'n gysylltiedig â'r cynnig ar gyfer ymgynghori eang o fewn cyfnod byr o amser ond fe ellir lliniaru'r rhain drwy reoli prosiect yn dda a threfnu cyfarfodydd.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000.

11.2. Adran 7.4.1 (d) ac (e) o Gyfansoddiad y Cyngor

